

Kulturnämnden
Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-03-24
Diarienummer: KTN-2026-00073
Kulturnämnden

Handläggare:
Annika Strömberg

Utveckling av Gottsunda kulturhus

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** godkänna rambeskrivningen i enligt med ärendets bilaga 1,
2. **att** av kommunstyrelsen beställa en utredning av förutsättningarna för lokalanpassningar i enlighet med rambeskrivningen i ärendets bilaga 1,
3. **att** ge kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till placering av ateljéer i Gottsunda samt former för hur de kan nyttjas i framtiden,
4. **att** ge kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i uppdrag att göra en fördjupad utredning av förutsättningarna för inrättandet av en kulturbank i Gottsunda kulturhus.

Ärendet

I samband med utvecklingen av södra stadsdelarna har kulturnämnden beslutat om en åtgärd i lokalförsörjningsplanen att Gottsunda kulturhus ska utvecklas. Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen har därför i dialog med fastighetsavdelningen tagit fram en rambeskrivning med förslag till utveckling av kulturhuset. Förslaget innebär en ombyggnation och utökning av kulturhusets lokaler i befintligt läge i Gottsunda centrum. En ny gästspelscen är en betydande del av den föreslagna satsningen. Förslaget blir efter behandling i kulturnämnden underlag i fortsatt lokalförsörjningsprocess. Den ökade ambitionsnivån för utvecklingen av kulturhuset tas om hand inom ordinarie Mål- och budgetprocess.

Beredning

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen har genomfört intervjuer med befintliga verksamheter i Gottsunda kulturhus samt med företrädare för andra verksamheter i närområdet (Svenska kyrkan, Musicalen, Folkhögskolan).

Förvaltningen har även haft dialoger med företrädare för det lokala fria kulturlivet gällande behov och utformningen av framför allt scenlokaler samt utställningsytor.

Förvaltningen har också berett frågan internt inom den egna förvaltningen. Förvaltningen har tillsatt en intern styrgrupp och en arbetsgrupp som arbetat i dialog med fastighetsavdelningen. I arbetsgruppen har även företrädare för arbetsmarknadsförvaltningen och idrotts- och fritidsnämndens kansli ingått. En workshop om verksamheten i kulturhuset i relation till allaktivitetshuset har hållits med företrädare från kulturnämndens kansli och Fritid Uppsala.

Förvaltningen har även bjudit in Uppsala stadsteater och Uppsala konsert- och kongress för information om utvecklingsförslaget.

Förvaltningen har gjort studiebesök till andra kulturhus, bland andra i Gävle (Agnes kulturhus), Göteborg (Bergsjöns kulturhus, Kåken, Frölunda kulturhus), Knivsta (CIK – Centrum för kultur och idrott), Stockholm (Dieselverkstan), Örebro (Kulturkvarteret) samt gjort telefonintervju med Linköpings kommun (Agora).

Föredragning

De södra stadsdelarna av Uppsala kommun genomgår en omfattande utveckling som kommer att fortsätta under flera år framåt. Nya bostäder i Gottsunda, Rosendal, Ulleråker och Ultuna ger en ökad befolkning i området.

Gottsunda kommer att utvecklas till en stadsnod och enligt planprogrammet för Gottsunda som antogs 2019 kommer 5 000 nya bostäder att byggas. En kapacitetsstark kollektivtrafik kommer också att byggas och det kommer att bli ny bebyggelse längs ett stadsstråk.

Besöken till Gottsunda centrum och till kulturhuset i Gottsunda från både närliggande och kringliggande områden förväntas öka inte minst genom satsningarna på förbättrad kollektivtrafik.

För att förstärka den positiva utvecklingen i Gottsunda och för att möta stadsdelens och kommunens identifierade behov på kort och lång innehåller Kulturnämndens lokalförsörjningsplan för kultur- och fritidslokaler 2025-2034 (KTN-2024-00450 och KSN-2024-02125) en beslutad åtgärd att Gottsunda kulturhus ska utvecklas.

Utifrån den beslutade åtgärden i lokalförsörjningsplanen har kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i samarbete med fastighetsavdelningen tagit fram en rambeskrivning med förslag till hur kulturhuset i Gottsunda skulle kunna utvecklas i framtiden. Rambeskrivningen innehåller en vision, mål och konkreta förslag till verksamhetsinnehåll och lokalutveckling för Gottsunda kulturhus.

Visionen är följande: *Gottsunda kulturhus ska vara ett kulturellt nav i södra Uppsala med stark lokal förankring och verksamhet av hög kvalitet, som låter människor och idéer ta plats och lockar besökare från hela regionen.*

I scenkonstutredningen som förvaltningen genomförde och presenterade för kulturnämnden konstaterades att det fria kulturlivet upplevde en brist på scener samt repetitionslokaler som kan bokas på heltid under perioder om två-tre veckor. Den

enskilt största satsningen i förvaltningens förslag är en ny mellanstor scen. Förslaget innehåller även en annan ny verksamhet, Uppsala kommuns kulturskola, som har aviserat behov lokaler i Gottsunda.

Förslaget i bilagan innebär att lokalerna i kulturhuset står inför en omfattande ombyggnation och att en evakuering kommer att behöva göras. En ny gästspelsscen är den enskilt största satsningen i förslaget. Ett utvecklat kulturhus i större lokaler innebär också att behoven av bemanning ökar när nya funktioner och verksamheter tillkommer. Det är viktigt att säkerställa att det finns tillräckligt med personal för att lokaler och verksamheter ska vara tillgängliga och trygga för både besökare och personal och att ett besök i Gottsunda kulturhus blir attraktivt och inspirerande.

De lokaler som kulturnämnden hyr via fastighetsavdelningen och som används av Ateljéföreningen Konstjord vill fastighetsägaren hyra ut till en annan verksamhet (icke-kommunal). Det innebär att ateljéerna inte kan vara kvar där dom är idag. Förvaltningen vill därför få i uppdrag av kulturnämnden att återkomma med förslag till var ateljéerna skulle kunna placeras och hur de kan nyttjas i framtiden.

Förvaltningen har gjort en förstudie av inrättandet av en kulturbank i Uppsala kommun. En delrapport återfinns i rambeskrivningen i bilaga 1. Förvaltningen ser ett behov av att få återkomma till nämnden med en fördjupad utredning av förutsättningarna för inrättandet av en kulturbank i Gottsunda kulturhus.

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser av förslaget i bilaga 1 kommer att omhändertas inom ordinarie Mål och budgetprocess med inlämning av underlag från förvaltningen under våren 2026 inför politiska beslut om styrdokument som omfattar år 2027 med plan för perioden 2028–2029.

Förvaltningen tar i processen fram förslag till verksamhetsinvesteringar och driftsmedel utifrån det beskrivna verksamhetsinnehållet i bilaga 1. Hyresnivån per kvadratmeter efter en ombyggnation av kulturhuset kan inte fastställas i nuläget.

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen har, utifrån fattat beslut i kulturnämndens arbetsutskott den 19 mars, i dialog med fastighetsavdelningen tagit fram en preliminär framtida hyreskostnad (bilaga 2) utifrån de lokalbehov som beskrivs i ärendet (bilaga 1).

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-03-24
- Bilaga 1, Rambeskrivning utveckling av Gottsunda kulturhus
- Bilaga 2, Preliminär hyreskostnad för utveckling av Gottsunda kulturhus

Kulturnämnden

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Bilaga 1 rambeskrivning utveckling av Gottsunda kulturhus

Dokumenttyp: Rambeskrivning

Berörd verksamhet: Uppsala kommun, kulturnämnden

Handläggare: Annika Strömberg

Datum: 2026-03-11

Diarienummer: KTN-2026-00073

Innehåll

Pågående stadsutvecklings- och områdesarbete i Gottsunda	3
Gottsunda kulturhus i framtiden	4
Vision för Gottsunda kulturhus	4
Mål för ett utvecklat kulturhus	4
Förslag till verksamheter och lokaler i ett utvecklat kulturhus	5
Nuvarande verksamhet i Gottsunda kulturhus	6
Gottsundabiblioteket	6
Kulturpunkten	7
Kontakten	7
Fritidsbanken	7
Gottsunda Teater	8
Ateljéföreningen Konstjord	8
Behovsanalys innehåll i kulturhuset i framtiden	9
Gottsundabiblioteket	9
Kulturpunkten	9
Teaterlokaler/scener	9
Behov av konstnärliga utbildningar	11
Utställningar	11
Kontakten	12
Fritidsbanken	12
Ateljéföreningen Konstjord	12
Kulturskola	13
Kulturbank	13
Kulturhusets planerade verksamhet i relation till annan kulturverksamhet i området	14
Övrig kulturverksamhet i området	14
Gottsunda allaktivitetshus	14
Återfika	15
Gottsunda kyrka	15
Musikhuset Musicalen	15
Södra folkhögskolan	15
Beskrivning kulturhus och allaktivitetshus	16
Beskrivning kulturhus	16
Beskrivning allaktivitetshus	17
Fortsatt process	17

Pågående stadsutvecklings- och områdesarbete i Gottsunda

De södra stadsdelarna av Uppsala kommun genomgår en omfattande utveckling som kommer att fortsätta under flera år framåt. Nya bostäder i Gottsunda, Rosendal, Ulleråker och Ultuna ger en ökad befolkning i området.

Gottsunda kommer att utvecklas till en stadsnod och enligt planprogrammet för Gottsunda som antogs 2019 kommer 5 000 nya bostäder att byggas. En kapacitetsstark kollektivtrafik kommer att byggas och binda samman ett planerat stationsläge i sydvästra Uppsala med Gottsunda och Uppsala centralstation i centrala staden. Det kommer även att bli ny bebyggelse längs ett stadsstråk.

Utvecklingen av Gottsunda innebär att Gottsundas stadsdelscentrum utvecklas till en stadsnod och besökare till centrumet förväntas öka från kringliggande områden. Genom satsningarna på förbättrad kollektivtrafik kommer invånare och besökare lättare att kunna ta sig till Gottsunda. Enligt planen för området ska Gottsunda fortsätta att vara en grön stadsdel. Områdets utveckling kommer att ske i etapper med tidshorisonten 2050.

Det finns en tydlig social ambition inom den pågående stadsutvecklingen. För att stärka en positiv utveckling i Gottsunda finns en antagen handlingsplan för området, Handlingsplan för Gottsundaområdet 2021–2030. Inom ramen för arbetet med handlingsplanen sker områdesutvecklingen i samverkan mellan kommunen och andra aktörer samtidigt som det övergripande arbetet med stadsutveckling pågår parallellt.

Insatserna utifrån handlingsplanen är tänkta att kompensera för människors sämre förutsättningar i områdena genom främjande insatser. Detta görs genom ett brett samarbete inom den kommunala organisationen och i samverkan med externa parter där nya arbetssätt testas med en strävan efter permanenta satsningar som bidrar till en långsiktig och hållbar utveckling av stadsdelen.

Utppekade målområden i handlingsplanearbetet är:

- Goda livsmiljöer
- Jobb och företagande
- Öka invånarnas delaktighet
- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Skapa trygghet och förebygga brott

Gottsunda ska enligt kommunens planer bli en trivsamt och kreativ stadsdel full av liv och rörelse. Mångfald ska vara ett tydligt signum, här ska finnas plats för alla och något för alla – boende såväl som besökare. Området ska präglas av närhet till arbete, service och grönska. När Gottsunda förändras ska lokala krafter och idéer tas tillvara från såväl dagens som framtida Gottsundabor.

För att förstärka den positiva utvecklingen i Gottsunda och för att möta stadsdelens och kommunens identifierade behov på kort och lång innehåller Kulturnämndens lokalförsörjningsplan för kultur- och fritidslokaler 2025–2034 (KTN-2024-00450 och KSN-2024-02125) en beslutad åtgärd att Gottsunda kulturhus ska utvecklas.

Gottsunda kulturhus i framtiden

Utifrån den beslutade åtgärden i lokalförsörjningsplanen har kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i samarbete med fastighetsavdelningen tagit fram en rambeskrivning med förslag till hur kulturhuset i Gottsunda skulle kunna utvecklas i framtiden. I rambeskrivningen ingår en vision, mål och konkreta förslag till verksamhetsinnehåll och lokalutveckling.

Vision för Gottsunda kulturhus

Gottsunda kulturhus ska vara ett kulturellt nav i södra Uppsala med stark lokal förankring och verksamhet av hög kvalitet, som låter människor och idéer ta plats och lockar besökare från hela regionen.

Ett utvecklat kulturhus i Gottsunda behöver dimensioneras för fler besökare från närområdet när de södra stadsdelarna får ännu fler boende. Med ett utvecklat verksamhetsinnehåll och nya arkitektoniska kvaliteter kommer kulturhuset att bli en ännu mer intressant plats för en bredare publik. Den nya planerade kapacitetsstarka kollektivtrafikens sträckning kommer att underlätta resor till området för både boende och besökare. Den kommer att möjliggöra för fler besökare att enklare och snabbare ta sig till stadsnoden Gottsunda.

All verksamhet som planeras att finnas i kulturhuset i framtiden ska uppfattas som tillgänglig för besökare. I förvaltningens förslag finns inga lokaler som viks permanent för enskilda kulturskapare utan ledord är tillgänglighet och samnyttjande.

Mål för ett utvecklat kulturhus

Förvaltningen föreslår följande mål för kulturhuset i Gottsunda:

- Kulturhuset ska vara en kreativ, kulturell generator och inspiratör med verksamhet av hög kvalitet. Verksamheten ska ligga i framkant och uppfattas som levande och attraktiv, framför allt av unga.
- Kulturhuset ska vara en trygg och tillgänglig mötesplats där många kulturella verksamheter samspelar och en självklar samarbetspart i stadsdelen och för omgivande samhälle.
- Verksamheten ska nå kulturintresserade i alla åldrar och ge besökare möjlighet att utöva och uppleva kultur. Här ska finnas liv och rörelse och verksamheten ska bygga på delaktighet och medskapande.
- Kulturhuset ska erbjuda lokaler för professionella kulturskapare vilka bidrar till kreativitet och dynamik i kulturhuset. Lokalerna ska används flexibelt och effektivt med hög nyttjandegrad i samverkan mellan olika aktörer och verksamheter.
- Kulturhuset ska signalera kultur, kreativitet och trygghet. Tillgängligheten ska vara god och lokalerna ska kunna användas flexibelt under så många timmar som möjligt av dygnet.
- Kulturhuset ska ha en tydlig identitet och vara tydligt avgränsat i relation till övrig verksamhet i Gottsunda centrum.
- Kulturhuset ska utgöra en sammanlänkande del i etablering av ett kulturstråk som löper från Allaktivitetshuset och Gottsunda kyrka via kulturhuset till Tillväxthuset. Sambanden mellan verksamheter ska synliggöras för besökare och synergier ska skapas mellan verksamheterna som ingår i kulturstråket.

Förslag till verksamheter och lokaler i ett utvecklat kulturhus

Nedan följer förslag till vilka verksamheter och typ av lokaler som förvaltningen ser behov av i ett utvecklat kulturhus i Gottsunda i framtiden.

- Folkbibliotek med utökad lokalyta på entréplan.
- Mellanstor gästspelsscen på entréplan som kan rymma ca 400 platser för en sittande publik och som till största delen uppfyller Riksteaterns rekommenderade mått för en grön scen. Lokalen ska gå att använda flexibelt för olika slags verksamhet och ska därför ha en teleskopläktare. Scenen ska utrustas för att kunna ta emot scenkonst (teater, dans, cirkus mm) och musik.
- Biytor till scenen i form av plats för teknik, loger, artistfoajé och uppvärmningsrum för artister, tvätt- och torkmöjligheter, i- och urlastning samt förråd för förvaring av utrustning och rekvisita etc.
- Välkomnande foajé för besökare med garderob och toaletter på entréplan samt en yta för publiken att samlas på i samband med föreställningar och evenemang.
- Reception som kan samnyttjas med bibliotekets informationsdisk. Här ska besökare till kulturhuset kunna få tips om vad som finns att göra och hur man hittar till olika verksamheter. Receptionen bör vara bemannad under hela tiden som kulturhuset har pågående verksamhet.
- Servering i professionell drift på entréplan. Serveringen bör ha kontinuerliga öppettider både dagtid och kvälltid. Öppethållandet ska kunna anpassas efter behoven som uppstår i samband med aktiviteter i kulturhuset såsom scenkonstföreställningar/gästspel etc. I serveringen/foajén ska det även finnas möjlighet att ha en enklare scen som kan flyttas vid behov.
- Flexibel utställningslokal för olika slags utställningar och programverksamhet som även kan upplåtas till civilsamhället för sammankomster. Lokalen bör vara minst 150 kvm och ha väggar som lämpar sig för utställningar. Lokalen bör ha generös takhöjd och vara placerad på entréplan, med insyn som möjliggör att ta del av utställning även utanför öppettider. Det ska även finnas goda förvaringsmöjligheter i anslutning till lokalen.
- En mindre blackbox med ca 100 publikplatser. Lokalen ska ha hög takhöjd och användas för pedagogisk teater- och dansverksamhet, andra slags evenemang och föreställningar, cirkus, filmvisningar samt repetitioner. Här ska också finnas möjlighet till ett flexibelt nyttjande av lokalen genom en teleskopläktare.
- Foajé och toaletter i anslutning till den mindre scenen.
- Verkstad, med hög och bred dörr samt extra hög takhöjd, för att bygga scendekor och rekvisita.
- Repetitionslokaler för det fria kulturlivet inom scenkonstområdet.
- Lokaler för pedagogisk scenkonstverksamhet för barn och unga i föreningsregi med hög takhöjd samt lokaler för samvaro, aktiviteter under skollov och liknande (Gottsunda Teater).
- Lokaler för pedagogisk musikverksamhet för barn och unga (Uppsala kommuns kulturskola, studiefrämjandets kulturskola).
- Lokal för pedagogisk bildkonstverksamhet för barn och unga (biblioteket, Kontakten, Syskonskap, Designlabbet, Gottsunda Teater med flera).
- Lokaler för möten och föreningsverksamhet för alla åldrar. Här ska även finnas ett kök och möjligheter till eget skapande. (Kontakten).
- Lokaler för utlån av fritids- och kulturutrustning (Fritids- och kulturbank).

- Förråd kopplat till alla verksamheter. Den pedagogiska scenkonstverksamheten har behov av kostymförråd och tvätt och torkmöjligheter.
- Mindre mötesrum för ca 4 personer samt några större mötesrum som kan användas flexibelt av både personal och besökare.
- Personalytor.

Eftersom det redan finns replokaler för musik och flera inspelningsstudior i Gottsunda har förvaltningen valt att inte föreslå att sådan verksamhet ska prioriteras i ett utvecklat kulturhus i ett läge när den tillgängliga lokalytan är begränsad.

Förvaltningen vill samtidigt lyfta att det ännu inte finns en samlad bild av behoven inom musikområdet. Behov som har identifierats av förvaltningen är replokaler för större körer och det behovet kan tillgodoses inom ramen för förvaltningens förslag.

Nuvarande verksamhet i Gottsunda kulturhus

Kulturhuset i Gottsunda centrum innehåller idag verksamheterna Kulturpunkten, Gottsundabiblioteket, Kontakten och Fritidsbanken (Studiefrämjandet), Föreningen Gottsunda Teater samt Ateljéföreningen Konstjörd.

Uppsala kommun hyr knappt 3 200 kvm av fastighetsägaren Hemmaplan. Lokalerna upplåts enligt överenskommelse till olika aktörer via kulturnämnden.

Kulturnämnden har ett idéburet offentligt partnerskap med föreningen Gottsunda Teater till och med 2027 samt med Studiefrämjandet gällande Kontakten och fritidsbanken till och med 2028. Flera nämnder ingår i IOP med Studiefrämjandet.

Ett flertal föreningar har verksamhet i kulturhuset bland andra Gottsunda bibliotekets vänner som anordnar författarprogram och Gottsunda Konstgille som anordnar konstutställningar. Ett flertal föreningar förlägger både interna och öppna sammankomster till kulturhusets lokal Kulturpunkten. Kontaktens verksamhet bygger bland annat på att tillgängliggöra lokaler för föreningars verksamhet och möten.

Nedan följer en beskrivning av de verksamheter som finns med permanent verksamhet i kulturhuset.

Gottsundabiblioteket

Gottsundabiblioteket är Uppsala kommuns största stadsdelsbibliotek. Biblioteket är i två plan med ytor som används för medier och olika slags aktiviteter. På entréplan finns flexibla ytor för t ex läsning av tidningar och tidskrifter, brädspel och information. I samma plan finns verksamhet som riktar sig till barn med ett rum anpassat för att ta emot grupper med mindre barn, ett "sagorum". Biblioteket använder även andra lokaler i kulturhuset för programverksamhet och lovaktiviteter för barn och unga.

På biblioteks övre plan finns förutom medier som riktar sig främst till vuxna även fyra grupprum som ofta används för till exempel studier och olika slags möten.

Biblioteket arrangerar och samarrangerar många olika slags aktiviteter för alla åldrar. En stor del av programverksamheten bygger på samarbeten inom kulturhuset med till exempel verksamhetsledaren för kulturhuset men även med Gottsunda Teater. Samverkan sker även med externa samarbetsparter.

Bibliotekets vänförening är aktiv och arrangerar med hjälp av egna intäkter och ekonomiskt stöd via Bibliotek Uppsala flera program per termin. Programmen äger oftast rum i hörsalen i Kulturpunkten eller i kafédelen av Kulturpunkten.

Biblioteket har öppet alla dagar i veckan. Under måndag till och med torsdag är det öppet mellan klockan 10:00 – 19:00 och fredagar från 12:00 till 19:00. Under lördagar och söndagar är biblioteket öppet mellan 12:00 – 15:00.

Besökarna som kommer till Gottsundabiblioteket har en väldigt blandad bakgrund sett till kultur, språk och socioekonomiska faktorer. Det innebär att biblioteket har ett brett uppdrag och ställs inför varierande frågor och uppgifter. Biblioteksverksamheten upplever att den har stort förtroende från besökarna och att den bidrar till människors livskvalitet och livslånga lärande.

Kulturpunkten

Kulturpunkten är en kommunal verksamhet och utgör en knutpunkt i kulturhuset för möten, samtal, reflektion, skapande och upplevelser. Det finns en utställningsyta för såväl mindre som större utställningar. Här finns även en scen för mindre konserter och uppträdanden samt en hörsal för föreläsningar, författarkvällar och film. Lokalen är utrustad för att kunna ha enklare servering och kaféverksamhet.

De verksamheter och aktörer som finns i kulturhuset, men även andra aktörer/föreningar, kan nyttja lokalen för olika slags evenemang och verksamhet. Här arrangeras ofta lovverksamhet och aktiviteter för barn och unga på deras fria tid.

Under året sker även olika slags kulturevenemang i regi av kulturhusets verksamhetsledare.

Kontakten

Kontaktens verksamhet är en del av studieförbundet Studieförbundets verksamhet. Verksamheten bedrivs som ett IOP med arbetsmarknadsnämnden, idrotts- och fritidsnämnden samt kulturnämnden.

Kontakten erbjuder stöd under vardagkvällar med studier, blanketter, och jobbsökande på lätt svenska. Det finns även språkcafé i samarbete med andra aktörer och volontärer. Kontakten är en mötesplats där man kan fika, umgås och utveckla eller hitta nya fritidsintressen. Det finns tillgång till ett rörelserum/danssal, musikrum och ateljé samt ett kök som är verksamhetens "hjärta". Det finns även flera olika mötesrum samt tillgång till lån av datorer och lugn plats att arbeta på. Föreningar har tillgång till lokalerna även under helger.

Fritidsbanken

Studieförbundet driver även Fritidsbanken i Gottsunda med utlån av idrottsutrustning till allmänheten som en del av IOP med Uppsala kommun. Idrotts- och fritidsnämnden har kontraktet med Hemmaplan för Fritidsbankens lokal. Fritidsbanken i Gottsunda är i dagsläget en av de mest nyttjande Fritidsbankerna i Sverige trots en väldigt begränsad lokalyta om ca 60 kvm. Fritidsbanken i Gottsunda har sitt förråd i källaren och utbudet av utrustning i den publika lokalen skiftas efter årstid och behov.

Gottsunda Teater

Föreningen Gottsunda Teater har i olika former varit en del av Gottsunda Centrum och Gottsundas kulturliv i över 40 år. Gottsunda Teater har drivits av den ideella föreningen Gottsunda teater sedan 1997 med inriktning på teater och dans för och av barn och unga, tillsammans med ett starkt socialt engagemang i lokalsamhället. En viktig del har varit att barn och unga ska få möta professionell scenkonst i huset samtidigt som de deltar i kursverksamhet. Föreningen har tidigare fått verksamhetsstöd samt stöd för sin pedagogiska verksamhet för barn och unga från kulturnämnden. Föreningen har under perioder haft en konstnärlig ledare, en egen ensamble och egen produktion, tillsammans med det pedagogiska arbetet främst riktat till barn och unga.

De senaste åren har teatern drivits av verksamhetsledare med antingen administrativ, teknisk eller pedagogisk bakgrund och den egna produktionen av professionella föreställningar har minskat. Sedan 2022 ingår föreningen Gottsunda Teater i ett IOP med Uppsala kommun via kulturnämnden. IOP sträcker sig till och med 2027.

Den övergripande målsättningen med överenskommelsen är att stärka parternas arbete med att långsiktigt möjliggöra barns och ungas tillgång till kultur och eget skapande. En annan viktig beståndsdel i överenskommelsen är att tillgängliggöra scenen för olika aktörer inom scenkonstområdet samt arbeta med att stärka lokalsamhället genom olika slags verksamhet. Scenen används i hög utsträckning för scenkonstföreställningar för barn och unga under skoltid som arrangeras av den kommunala verksamheten Kultur i skolan. Under hösten 2025 och våren 2026 användes scenen under åtta spelperioder/veckor. En spelvecka brukar innehålla ca 6 föreställningar. Det innebär att ca 70 skolföreställningar per läsår samt fortbildningar förläggs till scenen i kulturhuset.

Scenen i Gottsunda används allt oftare för föreställningar under skoltid. Det sker huvudsakligen för att det är kostnadseffektivt att köpa in föreställningar där det går att ha fler barn per föreställning i stället för att ha föreställningar ute i skolor med färre elever per föreställning/årskurs. En annan anledning är att utformningen av scenlokal passar väl för olika slags scenkonstformer samt för skolföreställningar med en publik med cirka tre skolklasser samtidigt. Fler klasser på en gång kan leda till ”stök” som stör föreställningarna.

Den pedagogiska verksamheten inom föreningen Gottsunda Teater är väl fungerande. Pedagogerna har lång erfarenhet av området och yrket. Kurserna har många sökande och att de är kostnadsfria gör att det finns en chans till likvärdighet för barn och unga. Den pedagogiska verksamheten har gott rykte, är välkänd i området och utgör en viktig del av att nå målpuppfyllelsen i överenskommelsen.

Inom IOP finns inte medel för att producera egna professionella scenkonstföreställningar, men föreningen söker kontinuerligt externa medel för att ändå kunna göra detta.

Ansatsen att utveckla communityteater riktar sig främst mot barn och unga och är tätt sammanflätad med den pedagogiska verksamheten.

Ateljéföreningen Konstjord

I kulturhuset finns fem ateljéer som upplåts till fem bildkonstnärer som ingår i en ateljéförening. Föreningen har varit verksam i Gottsunda sedan kommunen var organiserad i stadsdelar. Nuvarande ateljéer iordningställdes i samband med den senaste ombyggnationen av kulturhuset 2014. I en av ateljéerna finns en brännugn.

Lokalerna vetter mot östra sidan av kulturhuset, mot det så kallade Tillväxthuset. Det finns bra ljusinsläpp och egna entréer till alla ateljéer. Tidigare hade kulturnämnden nyttjanderättsavtal med föreningen men detta sades upp i avvaktan på ställningstagande kring användandet av nyttjanderätter.

Behovsanalys innehåll i kulturhuset i framtiden

Befintliga lokaler i kulturhuset svarar inte mot behoven av tillgänglighet och trygghet. Kulturhuset upplevs inte som en helhet utan mer som en förlängning av Gottsunda centrum handelsområde. Många besökare hittar till biblioteket och till Fritidsbanken. Övriga verksamheter i kulturhuset har också besökare men upplevs som slutna och det är svårt att veta vilken typ av verksamhet som finns bakom de stängda dörrarna. Korridoren som löper genom kulturhuset behöver mer tillsyn och närvaro än vad som är möjligt idag för att upplevas som trygg för besökare. Kulturhuset har ingen reception som kan guida och hjälpa besökare till rätta i kulturhuset.

Det är i nuläget krångligt att ha verksamhet i kulturhuset under tider då övriga delar av centrum är stängda på grund av sammankopplade lås- och larmsystem. I andra kulturhus i Sverige (Bergsjön, Frölunda, Linköping, Knivsta med flera) finns serveringar som gör att besökare kan stanna längre och gör kulturhusen till mer attraktiva och levande mötesplatser. En sådan saknas i dagens kulturhus.

Gottsundabiblioteket

Gottsundabiblioteket är det bibliotek i kommunen som har flest antal besökare efter stadsbiblioteket. Biblioteket har blivit trångbott och skulle vinna mycket på utökad yta. Biblioteket kräver bemanning samtidigt både på nedre och övre plan för att kunna vara en trygg och välkomnande plats för alla. Det innebär en ökad kostnad för personal jämfört med om biblioteket fanns i ett plan. Därför vore lokaler i ett plan på entréplan att föredra på grund av bättre tillgänglighet men också för att ge möjlighet till en effektivare bemanning.

På övre plan finns personalytor som delas mellan medarbetare från biblioteket, kulturhuset och Gottsunda Teater. Ofta används personalens mat- och pausrum som mötesrum vilket innebär att arbetsmiljön till viss del blir påverkad negativt.

Kulturpunkten

Programverksamheten bygger bland annat på samarbeten med olika aktörer. Kulturpunkten drivs av en anställd verksamhetsledare som ansvarar för att tillgängliggöra Kulturpunkten. Det är en sårbar lösning och gör att lokalen inte kan nyttjas till fullo. Medlen för programverksamhet i egen regi har reducerats kraftigt under de senaste åren.

Teaterlokaler/scener

I de flesta större kulturhus i Sverige ingår en större och en mindre scen (blackbox) för scenkonstföreställningar, musikframträdanden och andra slags evenemang.

I scenkonstutredningen som förvaltningen genomförde och presenterade för kulturnämnden konstaterades att det fria kulturlivet upplevde att det finns brist på scener (för dyrt för många aktörer) och repetitionslokaler som kan bokas på heltid under perioder om två-tre veckor.

Den befintliga teaterns foajé i Gottsunda är inte anpassad för föreställningar för en vuxen publik. Foajén upplevs som trång och det finns enbart en toalett och ingen plats att uppehålla sig innan och efter föreställningarna. Foajén fungerar inte heller optimalt för att ta emot en yngre publik i samband med skolföreställningar.

De föreställningar som köpts in och arrangerats av Uppsala Riksteaterförening på kvällstid har fungerat bra och uppskattats av publiken även om foajé och andra kring ytor inte fungerat optimalt.

I nuläget finns en viss otydlighet hur scenen och repetitionslokalerna i Gottsunda kulturhus kan bokas och vem som har företräde att boka. Driften sköts idag av föreningen Gottsunda Teater som kan sägas ha en dubbel roll i kulturhuset. De är en aktör med tillgång till en egen scen. Samtidigt förväntas föreningen även tillgängliggöra scenen för andra scenkonstaktörer samt för Kultur i skolans skolföreställningar enligt gällande IOP med Uppsala kommun. Det leder till krockar i planeringen när behovet av lokaler för föreställningar och repetitioner inte svarar mot den faktiska tillgången. De aktörer från fria kulturlivet samt Kultur i skolan som nyttjar scenen i Gottsunda är i hög grad nöjda med såväl bemötande som stöd kring handledningsmaterial som Gottsunda Teater bidrar med.

Delar av det fria kulturlivet har under flera år framhållit att Uppsala kommuns gästspelsscen Reginateater på Trädgårdsgatan 6 inte har tillräckligt stor publikkapacitet för att få en hållbar ekonomi kring inhyrningar för gästspel. Reginateaterns salong har 153 platser på parkett samt 76 platser på balkong. Önskemålet från delar av det fria kulturlivet är en scenlokal som rymmer ett publikantal på närmare 400 personer. En större scenlokal skulle även möjliggöra en annan typ av föreställningar.

Reginateatern står inför omfattande renoveringar. Det finns brister i byggnaden som påverkat arbetsmiljön och det krävs fortsatta åtgärder. Samtidigt är det en scen som fyller ett viktigt behov för det lokala kulturlivet och som skulle kunna få en ännu större betydelse framöver. Reginateaterns placering bidrar även till en levande innerstad. Utifrån analys av behoven som framkommit i dialoger och den genomförda scenkonstutredningen samt den fördjupning som gjordes för Reginateatern ser förvaltningen att teaterlokalen på Trädgårdsgatan bör finnas kvar även i framtiden.

Utifrån Gottsundas demografi med en större andel barn och unga än genomsnittet i kommunen och att det är en växande stadsdel kommer det att finnas ett större behov av scener för teater, dans och musik i stadsdelen inom den kommande tioårsperioden både för gästspel och eget skapande.

Bristen på en större gästspelsscen i kommunen kan åtgärdas i och med utvecklingen av Gottsunda kulturhus. För att underlätta programläggning och en effektiv organisation föreslår förvaltningen att driften av alla scener i kulturhuset sker i kommunal regi med en bemanning som kan svara mot behoven som ställs på en stor gästspelsorganisation. I en sådan ingår producenter, tekniker, värdar, garderobsbemanning etc. Förvaltningen anser att det är viktigt att föreningen Gottsunda Teater ges goda möjligheter att fortsätta använda scenerna i kulturhuset för sin verksamhet.

Behov av konstnärliga utbildningar

Scenkonstutredningen identifierade en avsaknad av högre konstnärliga utbildningar inom scenkonst i Uppsala. Tröskeln att söka sig till sådana kan vara stor och det finns behov av alternativa vägar, bland annat för att bredda mångfalden inom branschen. Utredningen kom fram till att det finns ett glapp i fortsatta utbildningsmöjligheter i Uppsala för unga som vill gå vidare från teaterkurser på den fria tiden till högre scenkonstutbildningar. Unga vuxna, som inte deltagit i kulturskolornas dramaundervisning eller andra liknande kurser, men som ändå har ett starkt intresse för skådespeleri, har inte heller någon självklar plats att söka sig till.

I utvecklingsförslaget för kulturhuset ingår även fortsättningsvis Gottsunda Teater med sin pedagogiska verksamhet. Det kommer även att finnas en professionell gästspelsorganisation. Folkhögskolan (som finns i Tillväxthuset) och Uppsala stadsteater (som redan har viss verksamhet i Gottsunda) kan vara intresserade av samverkan. Sammantaget gör detta att förvaltningen bedömer att det kan vara intressant att lyfta frågan om samverkan kring verksamhet och scenkonstutbildning för unga i Gottsunda i framtiden när kulturhuset, vid sidan av den stora institutionen Uppsala stadsteater, fortsätter utvecklas till en viktig plats för scenkonst i Uppsala.

Utställningar

Förvaltningen har även identifierat en brist på utställningslokaler i Uppsala för olika typer av utställningar, inte bara konstutställningar. Förvaltningen får återkommande förfrågningar från både allmänhet och från kommunens egen organisation om möjligheten att ta emot utställningar. Det kan handla om amatör- och elevutställningar inom bildkonstområdet men även om utställningar med samhällsinformation och liknande.

I nuläget finns det väldigt få utställningslokaler som svarar mot behoven. Stadsbiblioteket i centrum har inte möjlighet att ta emot utställningar på grund av begränsad lokalyta och på övriga bibliotek och kulturhus i kommunen finns inte heller lämpliga lokaler (Förutom på Störvretabiblioteket). I Hammarskogs herrgård har förvaltningen utvecklat möjligheter för utställningsverksamhet vilket blivit en lyckad satsning som välkomnas och efterfrågas av både utställare och besökare.

I kommunen råder brist på utställningslokaler för lokalt verksamma konstnärer, både professionella och amatörer vilket konstaterats i flera utredningar. De utställningsplatser som främst finns att tillgå är gallerierna i Kulturkvarteret Walmstedtska, dit kötiden är lång samt privata gallerier. För semiprofessionella unga bildkonstnärer finns en utställningsverksamhet i ungdomskulturhuset Leoparden.

I Gottsunda finns inga tillräckligt anpassade utställningsmöjligheter. Gottsundabiblioteket hade tidigare en väl utnyttjad utställningsyta som inte ersattes vid flytten till de nuvarande lokalerna. Tanken var att Kulturpunkten skulle kunna fungera som utställningslokal i stället men den har inte fullt ut kunnat ersätta tidigare utställningslokal. Samarbeten med fastighetsägaren har vid flera tillfällen möjliggjort utställningar i tomma butikslokaler när sådana funnits att tillgå.

Föreningen Gottsunda konstnärsgille har på eget initiativ undersökt behov av, och intresse för, en föreningsdriven konsthall hos olika aktörer inom konstfältet i närområdet (sydöstra stadsdelarna). Konstnärsgillet konstaterade i sin undersökning att behovet var stort och att föreningsdrift skulle kunna vara möjlig men skulle behöva ske med stöd av och i samarbete med Uppsala kommun. Även Ateljéföreningen

Konstjord har uttryckt intresse för att bidra till driften av en utställningshall i Gottsunda kulturhus.

Uppsala konstmuseum kunde i samband med uppdraget om ambulerande konsthallsverksamhet konstatera att Kulturpunkten inte var optimal för vare sig pedagogisk verksamhet eller utställning i och med att lokalen används för olika typer av verksamhet så material måste flyttas fram och tillbaka för att möjliggöra detta.

Behovet av en permanent och avskärningsbar utställningsyta för olika typer av utställningar och pedagogisk verksamhet kan alltså konstateras vara stor i kulturhuset.

Kontakten

Kontaktens verksamhet fungerar väl i nuvarande lokaler även om danssalen är något underdimensionerad. Däremot har man haft (och har fortfarande till viss del) problem med läckage från ledningar vilket påverkat och fortfarande påverkar luftkvaliteten.

Fritidsbanken

Fritidsbanken i Gottsunda är populär och har många lån. Verksamheten har blivit så stor att lokalytan skulle behöva vara större än vad den är idag (ca 60 kvm). Det finns ett mer eller mindre uttalat krav från den rikstäckande organisationen Fritidsbanken att lokalen bör vara minst 500 kvm för att fungera optimalt. I nuläget sker många förflyttningar av utrustning till och från den publika delen till förrådsutrymmen som finns i källaren. Det saknas tillgång till förråd i nära anslutning till den publika delen liksom toalett för personalen.

De lokaler som finns tillgängliga för ett utvecklat kulturhus i Gottsunda centrum rymmer inte en kraftig ökning av Fritidsbanks lokalyta om inte någon annan verksamhet bortprioriteras. Det kan finnas behov av att möjliggöra en större Fritidsbank i framtiden varför en utökad Fritidsbank inte ingår i planerna för ett utvecklat kulturhus i Gottsunda i nuläget. Det finns synergier mellan en etablering av en kulturbank i Gottsunda och den befintliga Fritidsbanken. (Läs mer om kulturbank på sidan 13).

Ateljéföreningen Konstjord

Kulturnämnden hyr via fastighetsavdelningen en lokal som rymmer fem konstateljéer i kulturhuset. Ateljéerna används idag av fem enskilda bildkonstnärer. Det saknas i nuläget en överenskommelse med föreningen. Medlemmarna i föreningen trivs i Gottsunda och vill gärna fortsätta vara verksamma i området.

Fastighetsägaren Hemmaplan har aviserat behov av ytan där ateljéerna finns för att få plats med annan verksamhet. Det innebär att ateljéerna behöver utrymmas om cirka ett år. Frågan är om kommunen via kulturnämnden vill fortsätta upplåta ateljéer till enskilda bildkonstnärer i Gottsunda i framtiden. Om så är fallet bör kommunen säkerställa att det finns andra lämpliga lokaler och att någon slags överenskommelse om nyttjande tecknas med den eller de bildkonstnärer som får tillgång till lokalerna. Det finns anpassade lokaler i närheten av kulturhuset som skulle kunna passa för Konstjords behov.

Kulturskola

Uppsala kommuns kulturskola har behov av tillgång till egna lokaler i Gottsunda för att kunna erbjuda verksamhet i området. Verksamheten kan inte få permanent tillgång till lokaler i till exempel Allaktivitetshuset där avgifter dessutom inte kan tas ut enligt nuvarande regelverk.

Kulturskolan har därför aviserat behov av ca 70 kvm yta i ett utvecklat kulturhus för undervisning efter skoltid. En etablering av den kommunala kulturskolan med fokus på musikundervisning kompletterar övriga tänkta verksamheter i kulturhuset och stärker kulturhusets funktion som en viktig plats för kulturpedagogisk verksamhet för målgruppen barn och unga.

I kulturhuset kommer även Studieförbundets kulturskola att finnas och förvaltningen ser att verksamheterna kan komplettera varandra och svara mot behoven som finns i området.

Kulturbank

Förvaltningen har genomfört en omvärldsanalys och kartlagt förutsättningarna för möjligheten att etablera en kulturbank i Uppsala. En kulturbank är en kostnadsfri utlåningsverksamhet av kultur- och skapandetrustning som bygger på donationer och återbruk. Syftet är att öka tillgängligheten till kultur och sänka ekonomiska trösklar till kulturutövande. Utrustning som kan ingå är exempelvis musikinstrument, skapandematerial, scen- och maskeradkläder, rekvisita samt brädspel och pussel.

Till skillnad från Fritidsbanken finns inget nationellt koncept eller gemensam organisation för kulturbanker. De verksamheter som finns i Sverige drivs lokalt och i olika former. Erfarenheter från kommuner som Västerås och Skellefteå visar att verksamheten kan fungera väl när den samlokaliseras med befintliga verksamheter, exempelvis bibliotek eller fritidsbanker. Samlokalisering, generösa öppettider och koppling till befintlig programverksamhet lyfts som viktiga framgångsfaktorer.

I Uppsala finns redan viss närliggande verksamhet genom bibliotekens utlåning av gitarrer till unga samt genom olika kultur- och skapandeaktiviteter inom bibliotek, kulturhus och fritidsverksamheter. En kulturbank skulle kunna komplettera dessa verksamheter genom att erbjuda utlåning av ytterligare kulturutrustning.

En etablering av en kulturbank kräver tillgång till lokal, personalresurser, digitalt utlåningssystem samt rutiner för hantering av donationer, underhåll och reparation av utrustning. Verksamheten är beroende av donationer och återbruk, vilket innebär att utbudet kan variera över tid.

En möjlig placering är i det nya kulturhuset i Gottsunda. Där finns redan verksamheter som bibliotek, Fritidsbanken och olika kulturaktiviteter, vilket skapar goda förutsättningar för samverkan och effektiv resursanvändning.

En kulturbank bör ha generösa öppettider som underlättar utlån över hela veckan. (Fritidsbankens öppettider i Gottsunda är: måndag-fredag 13:00-19:00 och stängt på helger)

Kulturbankens lokalbehov uppskattas till cirka 50 - 90 kvadratmeter beroende på verksamhetens omfattning.

För att etablera en långsiktigt hållbar verksamhet krävs beslut om organisation, finansiering och samverkansformer. Samarbete med exempelvis studieförbund och

andra kommunala verksamheter, såsom bibliotek, bedöms kunna bidra till en effektiv och resurseffektiv drift.

Förvaltningen bedömer att det finns förutsättningar att etablera en kulturbank i Uppsala, särskilt genom samverkan med befintliga verksamheter. En placering skulle kunna vara i kulturhuset i Gottsunda men en eventuell etablering förutsätter dock en fördjupad utredning för att fastställa förutsättningar och ställningstaganden kring lokalisering, organisation och finansiering.

Kulturhusets planerade verksamhet i relation till annan kulturverksamhet i området

I det här avsnittet förtydligas vilken annan kulturverksamhet som finns i kulturhusets närområde.

Övrig kulturverksamhet i området

Gottsunda allaktivitetshus

Den nya skolan i Gottsunda togs i bruk från och med höstterminen 2024. Skolan har idag 550 elever i årskurserna 6–9. Allaktivitetshuset delar lokaler med skolan och verksamheten bedrivs i bred samverkan med civilsamhälle och andra verksamheter i området, bland annat Gottsundabiblioteket. Verksamhetsutbudet styrs av efterfrågan från elever och boende i närområdet. Utbudet av aktiviteter är stort och rymmer olika områden som idrott, kultur, fritid samt andra aktiviteter som stärker demokrati och möjliggör möten, kunskap, upplevelser och integration.

I skolans entréplan, i nära anslutning till entrén finns skolans reception och de lokaler som ska samnyttjas mellan skolans och allaktivitetshusets verksamhet. Där finns öppna ytor med många olika slags sittplatser samt ett kafé men även ett separat större rum som kan användas för till exempel möten. På entréplan intill den öppna ytan finns en större sal med extra hög takhöjd utrustad för möten, filmvisning och skapandeverksamhet. Via en egen entré till allaktivitetshuset finns tillgång till en danssal högst upp i huset som får nyttjas dagtid.

Skolan har ett antal klassrum för undervisning i estetiska ämnen samt en studio. Lokalerna samnyttjas med allaktivitetshuset. Undantagen är träslöjdsalen som inte ingår i samverkan på grund säkerhetsskäl. Däremot finns ett rum med stolar och bord med tillgång till vatten och avlopp som är tänkt att kunna nyttjas flexibelt för olika slags verksamheter och aktiviteter. Allaktivitetshuset samnyttjar även skolans hemkunskapsal där aktiviteter inom matlagning och bakning genomförs efter skoltid.

Skolans matsal, i entréplanet, övergår i en sektion som är byggd som en stor läktare. Denna del av matsalen är tänkt att kunna användas flexibelt för olika slags verksamhet som möten, samlingar med mera. Lokalen har i nuläget ingen teknisk utrustning för sådan verksamhet. Lokalen har även ett antal takfönster som inte går att mörklägga och det finns ingen plats avsatt för att ha teknisk utrustning som krävs för att till exempel anordna konserter i lokalen.

I skolan finns separata lokaler för fritidsklubb. Lokalerna har egen separat ingång. I fritidsklubbens lokaler finns också möjligheter för barn och unga att själva skapa.

Återfika

På Bandstolsvägen 2 i Valsätra, i utkanten av Gottsunda, finns mötesplatsen Återfika. Här kan invånare hålla möten, umgås, delta i eller anordna aktiviteter. Verksamheten har öppet 12.00–17.00 måndagar till fredagar och drivs av Uppsala kommun via Fritid Uppsala.

Aktiviteter som ordnas är bland annat Läxhjälp och språkcafé. Det finns även möjlighet att få hjälp med lättare information och handlingar till myndigheter, skriva ut, köpa enklare fika, sy och låna skapandematerial. Det går att lämna förslag på idéer och önskningar på aktiviteter.

Gottsunda kyrka

I Gottsunda kyrka erbjuds jazzgudstjänster. Kyrkan är en mångkulturell mötesplats som erbjuder café på eftermiddagar och har språkcafé för nya svenskar och en livaktig barnverksamhet. Kyrkan har barnkörers från åk 2 och uppåt. Man har även körer för daglediga och en gospelkör. Kyrkan erbjuder konsertverksamhet med egna ensembler men även med externa. Den stora kyrksalen tar 300 sittande samt 50 medverkande på scenen. Det finns även en utställningsverksamhet. Kyrkan har orgelundervisning för elever på högstadiet. Gudstjänst firas varje söndag.

Kyrkan tillhandahåller även flera mötesrum som kan bokas av allmänheten. Det finns även en inspelningsstudio som mest används av ungdomar.

Musikhuset Musicalen

Musikhuset Musicalen drivs av Studieförbundet och har funnits under många år i Gottsunda. Verksamheten har cirka 35 olika band som repeterar i lokalen. Att hyra replokal kostar 550 kr per månad. Det finns även en inspelningsstudio. Musicalen hjälper grupper att utvecklas och hjälper till med livespelningar och inspelningar. Musicalen erbjuder även lager och förråd och en kafédel med toaletter.

Musicalen har aktiviteter dygnet runt, året runt. Ytan omfattar totalt 420 kvm varav 60–70 kvm är avsatt för inspelningsyta. En bra replokal är enligt personalen på Musicalen en lokal på 25 kvm som är rektangulär. Idag har man ca 250 kvm avsatt för replokaler i Musicalen.

Studieförbundet vill gärna vara kvar i Gottsunda och inväntar besked från fastighetsägaren Viktoriahem om framtida möjligheter att fortsätta hyra lokal i Gottsunda. Studieförbundet skulle kunna tänka sig att samnyttja vissa typer av lokaler. Inspelningsstudioverksamhet är svår att samordna med andra aktörer på grund av dyr utrustning. Det är även viktigt att det går att komma in i lokalerna direkt från ”gatan” dygnet runt för in- och urlastning. Ljuddämpning är en annan viktig del.

Det finns i nuläget inte tillräckligt med utrymme i ett nytt kulturhus i planerat läge som skulle kunna rymma Musicalens verksamhet om inte annan verksamhet bortprioriteras. Ett nytt kulturhus i Gottsunda centrum skulle kunna vara en resurs för till exempel stora körers repetitioner och framträdanden.

Södra folkhögskolan

Folkhögskolan finns i Tillväxthuset, Valthornsvägen 23B, och drivs som en filial till Skarpnäcks folkhögskola. Här erbjuds i nuläget utbildningen Allmän kurs som efter

avslutad kurs ger grundläggande behörighet för studier inom högskola och yrkeshögskola.

Det finns ett intresse från folkhögskolans sida att samverka med andra verksamheter i Gottsunda. Initiativ till samarbeten har redan tagits med Ateljéföreningen Konstjörd.

Beskrivning kulturhus och allaktivitetshus

Beskrivning kulturhus

För att tydliggöra skillnaden mellan ett kulturhus och annan närliggande verksamhet som finns i Gottsunda har förvaltningen hämtat information från en kartläggning av kulturhus i Sverige som Myndigheten för kulturanalys presenterade i maj 2025. Myndigheten gjorde där följande definition av vad ett kulturhus är:

”Ett kulturhus är en byggnad som är öppen för allmänheten och som producerar eller arrangerar kulturverksamhet inom mer än ett kulturområde. Definitionen kan brytas ned i följande delar:

Ett kulturhus är en byggnad där det går att röra sig mellan olika lokaler med kulturutbud.

- Öppet för allmänheten innebär att huset riktar sig mot alla invånare och inte mot enskilda grupper, exempelvis vissa åldersgrupper. Huset ska också ha regelbundna öppettider och vara öppet för alla att besöka. Ett exempel på verksamheter som utesluts på grund av kriteriet är samlingslokaler som enbart hyrs ut.
- Producerar eller arrangerar kulturverksamhet innebär att det finns ett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig till allmänheten att ta del av och delta i. Det kan vara antingen kommunen, en kulturförening eller annan aktör som står för utbudet.
- Mer än ett kulturområde innebär att kulturhuset producerar eller arrangerar kulturverksamhet i lokaler som är avsedda för ändamålet inom mer än ett kulturområde. De kulturområden som används i kartläggningen är bibliotek, biograf, konsthall eller utställningsverksamhet, scen för föreställningar eller konsert, museum samt eget skapande och kulturutövande. I kriteriet ingår således att det finns ett utbud och en lokal som är avsedd för det utbud som presenteras. I vissa fall kan en och samma lokal användas till flera sorters kulturutbud.”

Kulturhusen är hus med mångsidig användning för kulturella aktiviteter som primärt syfte, vilket skiljer dem från andra byggnader för kultur, som exempelvis en teater, som fokuserar på en konstnärlig disciplin.

Den vanligaste kombinationen av kulturverksamheter i kulturhus är enligt kartläggningen bibliotek, konsthall och scen, vilket förekommer i cirka en fjärdedel av samtliga kulturhus (totalt 132 kulturhus). Bland de kulturhus som har två kulturområden är de vanligaste kombinationerna konsthall och scen, bibliotek och konsthall samt bibliotek och scen. Ett kulturhus erbjuder ett mångsidigt utbud under ett och samma tak.

Det kommunala kulturhusets samarbete med det lokala kulturlivet och kulturföreningar lyfts i kartläggningen fram som avgörande för möjligheten att erbjuda

ett varierat och lokalt förankrat kulturutbud. Barn och unga är den målgrupp som många aktiviteter och delar av verksamheten särskilt fokuserar på.

Beskrivning allaktivitetshus

Allaktivitetshus är både ett hus och en metod som bland annat har utvecklats i Malmö stad. Konceptet bygger på ”skolan mitt i byn”. Verksamheten ska erbjuda barn och unga i området fler aktiviteter i direkt anslutning till skoldagen samt under helger och skollov. Allaktivitetshuset ska också utveckla verksamhet under kvällar och helger för familjer och vuxna i området. Allaktivitetshuset verksamhet ska leda till jämlika livsvillkor och mildra effekterna av segregation.

Allaktivitetsverksamheten ska bidra till att skollokaler nyttjas mer effektivt genom att även användas efter skoldagens slut och att aktiviteter som ordnas i direkt anslutning till denna skapar trygghet i närområdet. Det möjliggör för fler att vara delaktiga i verksamheten eftersom inte alla barn och unga kan eller får delta i verksamhet som sker under kvällstid.

Allaktivitetshusets områdesbaserade uppdrag innebär att allaktivitetshusens aktiviteter är anpassade efter områdets behov och efterfrågan samt att lokalsamhället bjuds in till delaktighet och inflytande. Lokalerna står till förfogande för det allmänna lokalsamhället så att föreningar och boende kan skapa fritidsaktiviteter för området.

Fortsatt process

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen har tagit fram ett förslag till hur Gottsunda kulturhus kan utvecklas för att möta behoven av en utveckling av kulturhuset i Gottsunda. Vissa förändringar skulle behöva ske redan idag medan andra är mer framåtblickande och fyller behov som kommer att förstärkas under kommande år.

Förslaget i rambeskrivningen bygger på genomförda dialoger med verksamheter och aktörer i Gottsunda, på studiebesök och samtal med andra liknande verksamheter och stadsdelar i Sverige. Förvaltningen har också haft ett flertal dialoger med företrädare för civilsamhället och det lokala fria kulturlivet.

Rambeskrivningens innehåll kommer efter behandling i kulturnämnden att bli underlag i fortsatt lokalförsörjningsprocess under ledning av fastighetsavdelningen.

Driftsmedel och kostnader för satsningen tas upp av förvaltningen inom ramen för ordinarie Mål- och budgetprocess. I nuläget går det inte att få fram en kostnad för slutlig hyreskostnad.

Rambeskrivning blir ett beslutsunderlag till kulturnämndens sammanträde i mars 2026.